

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Akceptuję

z upoważnienia

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu do Spraw

Osób Niepełnosprawnych

/-kwalifikowany podpis elektroniczny/

**MINISTERSTWO
RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

***Program „Opieka wytchnieniowa”
dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025***

Warszawa, październik 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna Programu	5
II. Diagnoza sytuacji	5
III. Cele Programu	6
IV. Warunki uczestniczenia w Programie	7
V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu.....	9
VI. Kwalifikowalność kosztów.....	17
VII. Finansowanie Programu oraz warunki przyznawania gminom/powiatom środków Funduszu przeznaczonych na realizację Programu	21
VIII. Terminy i warunki realizacji Programu.....	26
IX. Przetwarzanie danych osobowych	26
X. Zadania podmiotów realizujących Program	28
XI. Monitoring Programu.....	34

Wstęp

Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, zwany dalej „Programem”, stanowi kontynuację działań wynikających z wcześniejszych edycji Programu w latach 2019–2024. Doświadczenia płynące z realizacji dotychczasowych edycji Programu wskazują na konieczność kontynuacji działań zmierzających do zwiększenia dostępności wsparcia przewidzianego Programem dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów i rozwijania systemu opieki wytchnieniowej na poziomie lokalnym.

Program jest kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zapewnienie wsparcia w zakresie usług opieki wytchnieniowej wpisuje się w główny cel państwowego funduszu celowego pn. Fundusz Solidarnościowy, zwanego dalej „Funduszem”, powstałego z dniem 1 stycznia 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296, z późn. zm.). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym celem Funduszu jest m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Osobista, stała opieka nad dzieckiem lub dorosłą osobą, których niepełnosprawność związana jest z szerokim spektrum problemów zdrowotnych prowadzących do znacznego ograniczenia samodzielności, bardzo często oznacza konieczność wsparcia w prawie każdym aspekcie codziennego życia. Członkowie rodzin, opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką i pomocą, co najczęściej oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnuje z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbuje własne zdrowie, czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnuje z indywidualnych aspiracji.

Zaangażowanie w sprawowanie opieki często utrudnia podejmowanie innych zadań niezbędnych dla funkcjonowania rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Co więcej, kondycja zdrowotna osób sprawujących codzienną długotrwałą opiekę z czasem ulega pogorszeniu, co przekłada się na mniejszą skuteczność, a tym samym obniżenie komfortu życia osoby z niepełnosprawnością oraz samego opiekuna.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach przez zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Usługi opieki wytchnieniowej powinny być prowadzone z poszanowaniem podmiotowości oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Program ma także zapewniać:

- 1) w odniesieniu do rozwiązań systemowych:
 - a) wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - b) wsparcie finansowe gmin/powiatów w zakresie realizacji usług opieki wytchnieniowej;
- 2) w odniesieniu do członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami - czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.

Istotnym elementem rozwijania usług opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami jest także budowanie partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego z podmiotami ekonomii społecznej. Podmioty te charakteryzują się priorytetowym podejściem do realizowania celów społecznych oraz niekomercyjnym charakterem działalności. Z uwagi na oddolny charakter dysponują one również wiedzą i odpowiednim przygotowaniem do świadczenia usług odpowiadających na potrzeby konkretnych osób z niepełnosprawnościami. Wspieranie partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego i podmiotów ekonomii społecznej w realizowaniu usług społecznych wynika również bezpośrednio z zapisów Strategii Rozwoju Usług Społecznych, przyjętej uchwałą

Rady Ministrów nr 135 z dnia 15 czerwca 2022 r. oraz Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 212 z dnia 26 października 2022 r.

I. Podstawa prawna Programu

Podstawą prawną Programu jest art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym. Nabór wniosków zostanie przeprowadzony zgodnie z art. 13 ust. 2 tej ustawy.

II. Diagnoza sytuacji

Zrealizowane w latach 2019 - 2024 edycje tego Programu, a także Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2020 - 2024 dla podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491) pozwoliły na zwiększenie zakresu i zasięgu realizacji usług opieki wytchnieniowej.

W wyniku zwiększania środków, które z roku na rok przeznaczane są na realizację Programu, coraz więcej osób może skorzystać z tej formy wsparcia. Przedmiotowe wsparcie przyczyniło się do zwiększenia pomocy członkom rodzin i opiekunom osób z niepełnosprawnościami, pozwalając na czasowe odciążenie od obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki nad osobami z niepełnosprawnościami.

Od rozpoczęcia realizacji Programu wzrosła zarówno liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługami opieki wytchnieniowej świadczonymi przez samorządy - z 2 079 osób w 2019 r. do 18 471 osób w 2023 r., jak i zasięg terytorialny Programu - w 2019 r. uczestniczyły w nim 324 gminy i powiaty, a w 2023 r. już 1071 jednostki samorządowe.

Od 2021 r. Program realizowany jest również przez organizacje pozarządowe, które w 2021 r. usługami opieki wytchnieniowej objęły 3 565 osób z niepełnosprawnościami, a w 2023 r. już 6 195 tychże osób. W latach 2021 - 2023 zwiększyła się również liczba organizacji pozarządowych realizujących Program z 49 do 76.

Biorąc pod uwagę, że w 2024 r. Program realizowany jest przez 1 448 gmin/powiatów oraz przez 137 organizacji pozarządowych, przewidywany jest kolejny wzrost liczby osób, które objęte zostaną usługami opieki wytchnieniowej.

W konsekwencji, niniejszy Program ma służyć dalszemu zwiększeniu dostępności usług opieki wytchnieniowej, poprzez zwiększenie ilości realizujących Program podmiotów, tak aby jak największa liczba członków rodziny i opiekunów osoby z niepełnosprawnością, miała możliwość uzyskania wsparcia w sprawowaniu opieki nad osobami z niepełnosprawnościami. Należy podkreślić, że wsparcie w formie usługi opieki wytchnieniowej powinno być udzielane członkowi rodziny lub opiekunowi osoby z niepełnosprawnością w czasie i w takim zakresie, w jakim jest to z punktu widzenia osoby z niepełnosprawnością i jej opiekuna zasadne i celowe.

Według danych z Elektronicznego Krajowego Systemu Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności (stan na dzień 16 października 2024 r.) liczba:

- 1) dzieci od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności wynosi 229 211;
- 2) osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności zgodnie z prawomocnym orzeczeniem o niepełnosprawności lub wyrokiem sądu, pomiędzy 16 a 18 rokiem życia wynosi łącznie 37 455;
- 3) osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, zgodnie z prawomocnym orzeczeniem o niepełnosprawności lub wyrokiem sądu, po 18 roku życia wynosi 1 219 912.

III. Cele Programu

1. Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:
 - 1) dziećmi od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub
 - 2) osobami niepełnosprawnymi posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.)
- poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze

sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponować będą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

2. Celem szczegółowym Programu jest objęcie wsparciem członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami w liczbie nie mniejszej niż 18 000 osób.

IV. Warunki uczestniczenia w Programie

1. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi opieki wytchnieniowej dla do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:
 - 1) dziećmi od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub
 - 2) osobami niepełnosprawnymi posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych– którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej. Członkowie rodzin osób z niepełnosprawnościami i opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, którzy uzyskali w ramach Programu usługi opieki wytchnieniowej, zwani są dalej „uczestnikami Programu”.
2. Usługi opieki wytchnieniowej przysługują w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna, o których mowa w ust. 1, we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą z niepełnosprawnością, która wymaga stałej opieki w zakresie potrzeb życia codziennego.

3. Aktywność zawodowa, nie wyklucza członka rodziny lub opiekuna, o których mowa w ust. 1, z możliwości uzyskania usługi opieki wytchnieniowej.
4. O wszelkich zmianach mających wpływ na prawo i warunki korzystania z usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu (np. utrata statusu osoby z niepełnosprawnością, zmiana stopnia niepełnosprawności, korzystanie w danym roku kalendarzowym z usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków z Funduszu w ramach innych programów Ministra dotyczących usług opieki wytchnieniowej), uczestnik Programu jest obowiązany niezwłocznie poinformować gminę/powiat lub inny podmiot, o którym mowa w części V ust. 27 pkt 2 i 4, któremu gmina/powiat zleciła realizację usług opieki wytchnieniowej lub od którego gmina/powiat nabywa usługi opieki wytchnieniowej, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia nastąpienia zmiany. Zmiana okoliczności mających wpływ na prawo i warunki korzystania z usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu, o których mowa w zdaniu pierwszym powyżej, będzie skutkować zmianą przysługującego uczestnikowi Programu limitu godzin i dób usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków Funduszu w ramach Programu w danym roku kalendarzowym. Nowy limit, z uwzględnieniem wcześniej wykorzystanych w danym roku kalendarzowym godzin i dób usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków Funduszu w ramach Programu bądź innych programów Ministra, będzie ustalany od dnia, w którym nastąpiły zmiany okoliczności, o których mowa w zdaniu pierwszym powyżej.
5. Na potrzeby realizacji Programu za członków rodziny osoby z niepełnosprawnością uznaje się wstępnych oraz zstępnych, krewnych w linii bocznej, małżonka, wstępnych oraz zstępnych małżonka, krewnych w linii bocznej małżonka, zięcia, synową, macochę, ojczyma oraz osobę pozostającą we wspólnym pożyciu, a także osobę pozostającą w stosunku przysposobienia z osobą z niepełnosprawnością.
6. Na potrzeby realizacji Programu za opiekuna osoby z niepełnosprawnością uznaje się opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności (w tym opiekuna sprawującego opiekę w ramach rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka).

V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

1. Program zakłada wsparcie finansowe dla gmin/powiatów w zakresie świadczenia usług opieki wytchnieniowej, w ramach pobytu dziennego i pobytu całodobowego. Usługi opieki wytchnieniowej będące przedmiotem Programu mogą być świadczone wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Gmina/powiat przyznaje usługi opieki wytchnieniowej w odniesieniu do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, mieszkających na terenie danej gminy/danego powiatu.
3. Członek rodziny osoby z niepełnosprawnością lub opiekun osoby z niepełnosprawnością może korzystać z usług opieki wytchnieniowej na terenie innej gminy lub innego powiatu niż gmina lub powiat właściwe ze względu na jego miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, nad którą sprawuje bezpośrednią opiekę, jeżeli gmina lub powiat właściwe ze względu na jego miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania osoby z niepełnosprawnością nie przystąpiła/ł do realizacji Programu lub jeżeli gmina lub powiat właściwe ze względu na jego miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania osoby z niepełnosprawnością przystąpiła/ł do realizacji Programu ale wyczerpane zostały środki z Funduszu przyznane tej gminie lub powiatowi na realizację Programu, pod warunkiem zawarcia porozumienia pomiędzy zainteresowanymi jednostkami samorządu terytorialnego.
4. Gmina/powiat w pierwszej kolejności uwzględnia potrzeby członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, która stale przebywa w domu i nie korzysta np. z ośrodka wsparcia, z placówek pobytu całodobowego, ze środowiskowego domu samopomocy, z dziennego domu pomocy, z warsztatu terapii zajęciowej lub niezatrudnionych, uczących się lub studiujących.
5. Gmina/powiat przyznając usługi opieki wytchnieniowej bierze pod uwagę stan zdrowia i sytuację życiową uczestników Programu oraz osób z niepełnosprawnościami.
6. Program jest realizowany w dwóch formach:
 - 1) świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego:
 - a) w ośrodku wsparcia,
 - b) w domu pomocy społecznej świadczącym usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej,

- c) w domu pomocy społecznej prowadzonym przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2–4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, z późn. zm.),
 - d) w przypadku braku możliwości realizacji opieki wytchnieniowej w miejscach, o których mowa w lit. a-c, istnieje możliwość zrealizowania opieki wytchnieniowej w centrum opiekuńczo-mieszkalnym (COM), na zasadach określonych w poszczególnych edycjach Programu Centra Opiekuńczo-Mieszkalne,
 - e) za uprzednią zgodą gminy/powiatu, w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością,
 - f) za uprzednią zgodą gminy/powiatu, w innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu lub realizatora Programu¹, spełniającym kryteria dostępności, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240 z późn. zm.);
- 2) świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego:
- a) w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym (wyłącznie osoby pełnoletnie),
 - b) w ośrodku wsparcia,
 - c) w rodzinnym domu pomocy,
 - d) w domu pomocy społecznej świadczącym usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego,
 - e) w domu pomocy społecznej prowadzonym przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - f) w placówce zapewniającej całodobową opiekę, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - g) w przypadku braku możliwości realizacji opieki wytchnieniowej w miejscach, o których mowa w lit. a-f, istnieje możliwość zrealizowania opieki

¹) Przez realizatora Programu rozumie się gminę/powiat oraz podmioty, o których mowa części V ust. 27 pkt 2 i 4.

wytchnieniowej w centrum opiekuńczo-mieszkalnym (COM), w przypadku posiadania wolnych miejsc,

- h) za uprzednią zgodą gminy/powiatu, w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością,
- i) za uprzednią zgodą gminy/powiatu, w innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu lub realizatora Programu, spełniającym kryteria dostępności, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

7. W godzinach realizacji usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków Funduszu, wobec osoby z niepełnosprawnością objętej usługą opieki wytchnieniowej nie mogą być świadczone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, inne usługi finansowane ze środków Funduszu albo finansowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub usługi obejmujące analogiczne wsparcie do usług opieki wytchnieniowej finansowane ze środków publicznych²⁾.
8. Usługi opieki wytchnieniowej, o których mowa w ust. 6 pkt 1 lit. e, ust. 6 pkt 1 lit. f, ust. 6 pkt 2 lit. h oraz ust. 6 pkt 2 lit. i, mogą być świadczone, przez osoby niebędące członkami rodziny osoby z niepełnosprawnością, opiekunami osoby z niepełnosprawnością lub osobami faktycznie zamieszkującymi razem z osobą z niepełnosprawnością, które:
- 1) posiadają dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie: asystent osoby niepełnosprawnej³⁾, pielęgniarka, siostra PCK, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, fizjoterapeuta lub, za zgodą realizatora Programu, w innych zawodach i specjalnościach o charakterze medycznym lub opiekuńczym, lub
 - 2) posiadają co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami, np. doświadczenie

²⁾ Dotyczy m.in. Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych.

³⁾ Zawód asystenta osoby niepełnosprawnej wymieniony w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227, z późn. zm.) pod symbolem 341201 w ramach grupy: Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej (symbol 3412).

zawodowe, doświadczenie w udzielaniu wsparcia osobom z niepełnosprawnościami w formie wolontariatu, lub

- 3) zostaną wskazane przez uczestnika Programu w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Programu.

Posiadanie doświadczenia, o którym mowa w pkt 2, może zostać udokumentowane pisemnym oświadczeniem podmiotu, który zlecał udzielanie bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami. Podmiotem tym może być również osoba fizyczna (a więc nie tylko osoba prawna, czy jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej), która zleciła udzielenie bezpośredniej pomocy osobie z niepełnosprawnością. Ocena posiadania przez osobę doświadczenia w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnościami należy do realizatora Programu.

9. W przypadku gdy usługi opieki wytchnieniowej, mają być świadczone dla członków rodziny lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad małoletnimi, w odniesieniu do osób, które mają świadczyć usługi opieki wytchnieniowej, muszą zostać spełnione warunki określone w art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024 poz. 560 z późn. zm.), a w przypadku usług opieki wytchnieniowej, o których mowa w ust. 6 pkt 1 lit. e, ust. 6 pkt 1 lit. f, ust. 6 pkt 2 lit. h oraz ust. 6 pkt 2 lit. i, dodatkowo wymagana jest pisemna akceptacja osoby, która ma świadczyć usługę opieki wytchnieniowej ze strony rodzica małoletniego lub opiekuna prawnego małoletniego.
10. W przypadku świadczenia usług opieki wytchnieniowej, w ramach pobytu dziennego, w wymiarze powyżej 4 godzin dziennie lub w ramach pobytu całodobowego, ośrodek/placówka przyjmująca osobę z niepełnosprawnością ma obowiązek zapewnić wyżywienie odpowiednie do potrzeb osoby z niepełnosprawnością, tj. zapewnić ciepły posiłek z uwzględnieniem specjalnej diety osoby objętej usługą.
11. Limit godzin i dób usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków Funduszu przypadających na jednego uczestnika Programu w 2025 roku, z zastrzeżeniem ust. 12 i 13, wynosi nie więcej niż⁴⁾:

⁴⁾ Limit dotyczy godzin usług opieki wytchnieniowej świadczonych w ramach wszystkich programów Ministra w zakresie usług opieki wytchnieniowej.

- 1) 240 godzin dla usługi opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego;
 - 2) 14 dób dla usługi opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu całodobowego.
12. Limit, o którym mowa w ust. 11, dotyczy również:
- 1) członka rodziny osoby z niepełnosprawnością lub opiekuna osoby z niepełnosprawnością sprawującego bezpośrednią opiekę nad więcej niż jedną osobą z niepełnosprawnością;
 - 2) więcej niż jednego członka rodziny osoby z niepełnosprawnością lub więcej niż jednego opiekuna osoby z niepełnosprawnością sprawujących bezpośrednią opiekę nad jedną osobą z niepełnosprawnością;
 - 3) więcej niż jednego członka rodziny osoby z niepełnosprawnością lub więcej niż jednego opiekuna osoby z niepełnosprawnością sprawujących bezpośrednią opiekę nad więcej niż jedną osobą z niepełnosprawnością.
13. Usługi opieki wytchnieniowej dla członka rodziny (członków rodziny) lub opiekuna (opiekunów) sprawującego bezpośrednią opiekę nad więcej niż jedną osobą z niepełnosprawnością muszą być realizowane w tym samym czasie, z zastrzeżeniem zapewnienia adekwatnej opieki, stosownie do potrzeb osoby z niepełnosprawnością. W szczególnych przypadkach, gdy usługa opieki wytchnieniowej nie może lub nie powinna być wykonywana w tym samym czasie, za uprzednią zgodą realizatora Programu, usługi opieki wytchnieniowej dla członka rodziny (członków rodziny) lub opiekuna (opiekunów) sprawującego bezpośrednią opiekę nad więcej niż jedną osobą z niepełnosprawnością mogą być realizowane w innym czasie w odniesieniu do opieki wytchnieniowej sprawowanej nad każdą z osób z niepełnosprawnością, z zastrzeżeniem zachowania warunków określonych w ust. 11 i 12.
14. Maksymalna długość nieprzerwanego świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego wynosi 12 godzin dla jednego uczestnika Programu, z zastrzeżeniem limitów, o których mowa w ust. 11. Usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego mogą być świadczone w godzinach 6.00-22.00.
15. Usługa opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego wynosi co najmniej 12 godzin nieprzerwanego świadczenia usługi i obejmuje nocleg osoby z niepełnosprawnością, co najmniej w godzinach 22.00 -6.00. Jedna doba usługi opieki

wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego nie przekracza 24 godzin nieprzerwanego świadczenia usługi.

16. Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej nie ponosi odpłatności za realizację usługi w ramach Programu.
17. W ramach usługi opieki wytchnieniowej zapewniane jest okresowe wsparcie w zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością, w zastępstwie członków rodziny lub opiekunów sprawujących na co dzień bezpośrednią opiekę.
18. Rodzaj i zakres godzinowy usług opieki wytchnieniowej powinien być uzależniony od osobistej sytuacji uczestnika Programu, z uwzględnieniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności osoby z niepełnosprawnością, nad którą uczestnik Programu sprawuje opiekę.
19. Koszty związane bezpośrednio z realizacją usług opieki wytchnieniowej finansowane z Programu, określone w części VI ust. 3:
 - 1) w ramach pobytu dziennego, nie mogą przekroczyć **50 zł brutto** za godzinę zrealizowanych usług opieki wytchnieniowej, wykonanych w odniesieniu do jednej osoby z niepełnosprawnością;
 - 2) w ramach pobytu całodobowego, nie mogą przekroczyć:
 - a) **600 zł brutto** za dobę zrealizowanych usług opieki wytchnieniowej, wykonanych w odniesieniu do jednej osoby z niepełnosprawnością, z zastrzeżeniem lit. b,
 - b) **800 zł brutto** za dobę realizacji usług opieki wytchnieniowej, wykonanych w odniesieniu do jednej osoby z niepełnosprawnością posiadającej orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną⁵.

Przez kwotę brutto rozumie się kwotę wynagrodzenia wraz z kosztami pracy⁶.

Nie jest dopuszczalne pokrywanie z tych kwot kosztów administracyjnych gminy/powiatu lub innego podmiotu, któremu gmina/powiat zleciła realizację usług opieki wytchnieniowej lub od którego nabywa usługi opieki wytchnieniowej.

⁵ Przez niepełnosprawność sprzężoną rozumie się posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności ze wskazaniem co najmniej dwóch niepełnosprawności.

⁶ Przez koszty pracy zatrudniającego należy rozumieć sumę wynagrodzeń brutto oraz składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych poniesionych przez zatrudniającego.

20. Gmina/powiat kwalifikuje do przyznania/przyznaje usługi opieki wytchnieniowej na podstawie Karty zgłoszenia do Programu, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Programu. Informacje zawarte w Karcie zgłoszenia do Programu mogą być weryfikowane przez pracowników realizatora Programu w miejscu zamieszkania uczestnika Programu.
21. W przypadku wystąpienia zdarzeń losowych (np. śmierć członka rodziny/opiekuna osoby niepełnosprawnej lub jego nagły pobyt w szpitalu) usługi opieki wytchnieniowej mogą być przyznane bez Karty zgłoszenia do Programu. W takim przypadku dokument ten powinien zostać uzupełniony niezwłocznie, kiedy sytuacja członka rodziny/opiekuna osoby z niepełnosprawnością to umożliwia.
22. Gmina/powiat obowiązana jest poinformować, w formie pisemnej członka rodziny lub opiekuna osoby z niepełnosprawnością, o przyznaniu usługi opieki wytchnieniowej oraz o przyznanej formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej (w ramach pobytu dziennego/w ramach pobytu całodobowego), o wymiarze przyznanej usługi opieki wytchnieniowej (liczba godzin/liczba dni), a także o prawach i obowiązkach wynikających z przyznania usług opieki wytchnieniowej lub poinformować o odmowie jej przyznania wraz z uzasadnieniem.
23. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania/pobytu, uczestnik Programu planujący kontynuować udział w Programie składa do gminy/powiatu w nowym miejscu zamieszkania/pobytu, Kartę zgłoszenia do Programu oraz oświadczenie o dotychczasowej formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej (w ramach pobytu dziennego/w ramach pobytu całodobowego) i o dotychczasowym wymiarze przyznanej usługi opieki wytchnieniowej (liczba godzin/liczba dni).
24. Gmina/powiat, w pierwszej kolejności umożliwi osobie z niepełnosprawnością lub członkom rodziny/opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością samodzielny wybór:
 - 1) miejsca, o którym mowa w ust. 6 pkt 1 lit. e albo w ust. 6 pkt 1 lit. f oraz, o którym mowa w ust. 6 pkt 2 lit. h albo w ust. 6 pkt 2 lit. i, z zastrzeżeniem, że wskazane zgodnie z ust. 6 pkt 1 lit. f oraz ust. 6 pkt 2 lit. i miejsce spełnia kryteria dostępności, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, a gmina/powiat wyrazi uprzednią zgodą na świadczenie usług opieki wytchnieniowej w tym miejscu;

- 2) osoby, która będzie świadczyć usługę opieki wytchnieniowej, z uwzględnieniem postanowień ust. 8 pkt 3 oraz ust. 9.
25. W ramach Programu gmina/powiat może otrzymać wsparcie finansowe do wysokości 100% kosztów realizacji usług opieki wytchnieniowej w formie zaliczki lub formie refundacji. Po przekroczeniu limitu godzin lub dób usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków Funduszu przypadających na jednego uczestnika Programu w danym roku kalendarzowym, o których mowa w ust. 11, gmina/powiat może wyrazić zgodę na zwiększenie liczby godzin lub dób usług opieki wytchnieniowej w ramach środków własnych.
26. Gmina/powiat dokonuje rozliczenia usług opieki wytchnieniowej na podstawie wypełnionej Karty realizacji usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu.
27. W ramach Programu gmina/powiat może otrzymać środki Funduszu na realizację usług opieki wytchnieniowej, jeżeli:
 - 1) usługi opieki wytchnieniowej realizuje samodzielnie, tj. przez osoby zatrudnione w ośrodku pomocy społecznej albo w centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818), urzędzie gminy/powiatu lub w gminnych/powiatowych jednostkach organizacyjnych, bez względu na formę zatrudnienia;
 - 2) zleca realizację usług opieki wytchnieniowej organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie lub podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy;
 - 3) zatrudnia osoby do realizacji usług opieki wytchnieniowej wskazane przez uczestnika Programu w formie ustalonej przez gminę/powiat;
 - 4) nabywa usługi opieki wytchnieniowej od podmiotów sektora prywatnego, z zastrzeżeniem klauzul społecznych.
28. Decyzję w zakresie wyboru formy zatrudnienia osób świadczących opiekę wytchnieniową podejmuje realizator Programu.

29. Gmina/powiat obowiązana/y jest monitorować świadczenie usług opieki wytchnieniowej oraz dokonywać doraźnych kontroli świadczenia usług opieki wytchnieniowej. Czynności w zakresie kontroli i monitorowania, są dokonywane i dokumentowane bezpośrednio w miejscu realizacji usług opieki wytchnieniowej w formie pisemnej lub elektronicznej.
30. Realizator Programu może określić zasady przyjmowania zgłoszeń do Programu, z zastrzeżeniem zachowania warunków określonych w Programie.

VI. Kwalifikowalność kosztów

1. Ze środków Programu będą pokrywane koszty związane bezpośrednio z realizacją usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego i w ramach pobytu całodobowego, o których mowa w ust. 3.
2. Niedozwolone jest podwójne finansowanie tego samego wydatku związanego z realizacją usług opieki wytchnieniowej, zarówno w ramach Programu, jak i w ramach innych programów czy projektów finansowanych ze środków publicznych, zarówno krajowych, jak i wspólnotowych. Niedozwolone jest pobieranie opłat od uczestników Programu.
3. Kosztami związanymi bezpośrednio z realizacją usług opieki wytchnieniowej są, w przypadku realizacji usług opieki wytchnieniowej:
 - 1) w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością - wynagrodzenie osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej;
 - 2) miejscu, o którym mowa w części V ust. 6 pkt 1) lit. f oraz w części V ust. 6 pkt 2) lit. i - koszty pobytu osoby z niepełnosprawnością, tj. koszty:
 - a) wynagrodzenia personelu instytucji bezpośrednio świadczącej usługi opieki wytchnieniowej,
 - b) dostaw mediów (opłaty za: energię elektryczną, energię cieplną, gaz i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków, opłaty za usługi telefoniczne i internetowe),
 - c) czynszu, najmu, opłat administracyjnych dotyczących lokalu (m.in wywóz śmieci), w którym sprawowana jest usługa opieki wytchnieniowej,
 - d) przygotowania i zakupu wyżywienia,

- e) kosztów związanych z utrzymaniem czystości.
- 3) w miejscach, o których mowa w części V ust. 6 pkt 1) lit. a-d oraz w części V ust. 6 pkt 2) lit. a-g - koszty pobytu osoby z niepełnosprawnością, na podstawie wyceny za świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego lub wyceny za świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego.
4. Koszty będą kwalifikowalne, jeżeli zostaną faktycznie poniesione w okresie realizacji Programu, tj. od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.
5. Istnieje możliwość refundacji ze środków Funduszu na realizację Programu kosztów kwalifikowanych poniesionych w związku z realizacją zadania od dnia 1 stycznia 2025 r.
6. Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się w przypadku wydatków pieniężnych:
- 1) ponoszonych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą – datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu realizującego usługi opieki wytchnieniowej, tj. datę księgowania operacji;
 - 2) ponoszonych kartą kredytową lub innym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności – datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub innego instrumentu, o których mowa w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych, pod warunkiem dokonania spłaty tej należności do końca okresu rozliczeniowego danego instrumentu płatniczego.
7. Środki Funduszu przyznane na realizację Programu muszą być wykorzystane zgodnie z Programem oraz umową zawartą pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem.
8. Gminy/powiaty, które uzyskały środki Funduszu na realizację Programu, są obowiązane do ich rozliczenia w sposób i w terminach wskazanych w umowie zawartej z wojewodą, a także do zwrotu niewykorzystanej części przyznanych środków Funduszu w terminach określonych w umowie, zgodnie z ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530).
9. Wojewodowie, którzy uzyskali środki Funduszu na realizację Programu, są obowiązani do ich rozliczenia w sposób i w terminach wskazanych w umowie zawartej z Ministrem, a także do zwrotu niewykorzystanej przez gminy/powiaty części przyznanych środków Funduszu w terminach określonych w tej umowie, zgodnie z ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

10. W przypadku zwrotu wojewodzie przez gminę/powiat środków przekazanych na realizację zadania wojewoda uprawniony jest do przekazania tych środków na realizację zadania przez inne gminy/powiaty, po uprzednim uzyskaniu akceptacji Ministra, z zastrzeżeniem ust. 9.
11. Organizacja lub podmiot, o których mowa w części V ust. 27 pkt 2 i 4 realizujące zadanie wynikające z umowy zawartej w ramach Programu i otrzymujące środki Funduszu są obowiązane do ich rozliczenia, a także do zwrotu niewykorzystanej ich części, w sposób i terminach wskazanych w umowie zawartej z gminą/powiatem.
12. Kosztami niekwalifikowanymi zadania (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego – wydatkami) są w szczególności:
 - 1) odsetki od zadłużenia;
 - 2) kwoty i koszty pożyczki lub kredytu;
 - 3) kary i grzywny;
 - 4) wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
 - 5) podatek VAT, który może zostać odzyskany na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy;
 - 6) odsetki za opóźnienie w regulowaniu zobowiązań oraz odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowych wpłat należności budżetowych i innych należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.);
 - 7) spłata zaległych zobowiązań finansowych;
 - 8) koszty leczenia i rehabilitacji osób, z wyjątkiem niezbędnych interwencji pielęgniarских i lekarskich, dokonanych przez wyspecjalizowany personel w szczególnych przypadkach, w ramach pobytu całodobowego realizowanego w miejscach, o których mowa w części V ust. 6 pkt 2), lit. a-g, związanych z nagłym pogorszeniem się stanu zdrowia osoby z niepełnosprawnością;
 - 9) amortyzacja;
 - 10) leasing;
 - 11) rezerwy na pokrycie przyszłych spłat lub zobowiązań;

- 12) opieka świadczona przez członków rodziny osoby z niepełnosprawnością, opiekunów osoby z niepełnosprawnością lub osoby faktycznie zamieszkujące razem z osobą z niepełnosprawnością;
- 13) nagrody, premie, ekwiwalent za urlop i wynagrodzenia chorobowe oraz zasiłki chorobowe.
13. Decyzję o kwalifikowalności kosztów podejmuje wojewoda.
14. Zmiana wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu wymaga akceptacji wojewody, wyrażonej w formie pisemnej lub elektronicznej, z zastrzeżeniem ust. 15 - 20.
15. W przypadku wystąpienia oszczędności w ramach kosztów bezpośrednio związanych z realizacją usług opieki wytchnieniowej, o których mowa w ust. 3 pkt 2 oraz w przypadku wystąpienia oszczędności w ramach wyceny, o której mowa w ust. 3 pkt 3, istnieje możliwość przesunięcia ich w ramach tych kosztów albo w ramach tej wyceny, z zastrzeżeniem limitów określonych w części V ust. 19. Zmiany, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, nie wymagają zgody wojewody. Do dnia zakończenia realizacji Programu gmina/powiat jest obowiązana do pisemnego lub elektronicznego poinformowania wojewody, o dokonanych zmianach w powyższym zakresie.
16. W przypadku zaistnienia sytuacji nadzwyczajnych, niezależnych od gminy/powiatu, istnieje możliwość, dokonania przesunięć kosztów związanych bezpośrednio z realizacją usług opieki wytchnieniowej pomiędzy formami świadczenia usług opieki wytchnieniowej (jeżeli we wniosku zostały uwzględnione obydwie formy), tj. między usługami opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, a usługami opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego. Zmiana, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, wymaga uprzedniego, pisemnego lub elektronicznego zgłoszenia do wojewody i pisemnej lub elektronicznej zgody wojewody.
17. Zmiana w zakresie liczby uczestników Programu lub liczby godzin albo dób usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków Funduszu, zatwierdzonych we wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu, z zastrzeżeniem limitów określonych w części V ust. 11, nie wymaga zgody wojewody. Do dnia zakończenia realizacji Programu gmina/powiat jest obowiązana do pisemnego lub elektronicznego poinformowania wojewody, o dokonanych zmianach w powyższym zakresie.
18. Najpóźniej do ostatniego dnia realizacji zadania gmina/powiat dokonuje aktualizacji wniosku z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu

Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej, wskazanej w ogłoszeniu o naborze wniosków, uwzględniając wszystkie informacje o dokonanych zmianach zgodnie z ust. 14 - 17. W przypadkach uzasadnionych problemami technicznymi, za uprzednią zgodą wojewody, dopuszcza się możliwość składania aktualizacji wniosku za pomocą platformy e-PUAP.

19. Zmiany, o których mowa w ust. 15 - 17, mogą zostać dokonane wyłącznie do wysokości środków Funduszu przyznanych gminie/powiatowi na realizację Programu.
20. Niedozwolone są zmiany wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu, ani zmiany, o których mowa w ust. 15 - 17, prowadzące do przesunięcia środków Funduszu pomiędzy kosztami związanymi bezpośrednio z realizacją usług opieki wytchnieniowej, o których mowa w ust. 3, a kosztami obsługi Programu, o których mowa w części VII ust. 23 - 25.

VII. Finansowanie Programu oraz warunki przyznawania gminom/powiatom środków Funduszu przeznaczonych na realizację Programu

1. Źródłem finansowania Programu, są środki ujęte w planie finansowym Funduszu. Budżet Programu w 2025 r. będzie wynosił – 200 000 000 zł (słownie: dwieście milionów złotych). Dysponentem środków Funduszu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, zwany dalej „Ministrem”.
2. Minister zastrzega sobie możliwość zmniejszenia planowanego budżetu, o którym mowa w ust. 1.
3. Realizacja Programu następuje w trybie naboru wniosków gmin/powiatów, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.
4. Ogłoszenie o naborze wniosków w ramach Programu zostanie umieszczone:
 - 1) na stronie podmiotowej Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Biuletynie Informacji Publicznej;
 - 2) na stronach internetowych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, www.gov.pl/rodzina, oraz Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych www.niepelnosprawni.gov.pl;
 - 3) na stronie podmiotowej właściwego wojewody w Biuletynie Informacji Publicznej.

5. Stosownie do art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym nabór wniosków w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego dokonywany jest przez wojewodów.
6. Gmina/powiat składa wniosek do właściwego wojewody w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej, wskazanej w ogłoszeniu o naborze wniosków w ramach Programu. Instrukcja obsługi Generatora Funduszu Solidarnościowego stanowi załącznik nr 10 do Programu. W przypadkach uzasadnionych problemami technicznymi, za uprzednią zgodą Ministra, dopuszcza się możliwość składania wniosków w ramach Programu za pomocą platformy e-PUAP.
7. Gmina/powiat zakłada w Generatorze Funduszu Solidarnościowego swoje konto - jedno konto dla jednej jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z Instrukcją obsługi Generatora Funduszu Solidarnościowego, stanowiącą załącznik nr 10 do Programu.
8. Niezwłocznie po założeniu konta a przed złożeniem wniosku w ramach Programu do wojewody, do Generatora Funduszu Solidarnościowego, należy dołączyć upoważnienie do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego, którego wzór stanowi załącznik nr 14 do Programu. Gmina/powiat obowiązana jest zapewnić, aby znajdujące się w Generatorze Funduszu Solidarnościowego upoważnienie było aktualne, tj. w każdym przypadku zmiany osoby/osób upoważnionych do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego w imieniu gminy/powiatu lub zmiany zakresu udzielonego upoważnienia, do Generatora Funduszu Solidarnościowego musi zostać dołączone aktualne upoważnienie do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego. Gmina/powiat ponosi odpowiedzialność za skutki braku aktualizacji upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego, dołączonego do Generatora Funduszu Solidarnościowego.
9. Upoważnienie do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego musi zostać podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osobę/osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu gminy/powiatu zgodnie z zasadami reprezentacji (tj. podpisane przez osobę/osoby uprawnione do reprezentacji gminy/powiatu lub pełnomocnika działającego na podstawie pełnomocnictwa - w tym ostatnim przypadku do upoważnienia należy dołączyć kopię pełnomocnictwa szczególnego do działania w imieniu gminy/powiatu). W przypadku braku możliwości

złożenia kwalifikowanego podpisu elektronicznego, w Generatorze Funduszu Solidarnościowego należy umieścić kopię (skan pdf) podpisanego podpisami własnoręcznymi dokumentu upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego, a następnie jego oryginał powinien zostać przedłożony niezwłocznie do właściwego wojewody.

10. Gmina/powiat, występując o środki finansowe w ramach Programu jest obowiązana złożyć do wojewody za pośrednictwem Generatora Funduszu Solidarnościowego Wniosek/aktualizację wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 1 do Programu).
11. Gmina/powiat, składając wniosek na środki finansowe z Programu, uwzględnia w nim w szczególności przewidywaną liczbę uczestników Programu opartą na przeprowadzonej diagnozie potrzeb i koszt realizacji usług opieki wytchnieniowej.
12. Kryteria i sposób oceny wniosków określone zostaną w ogłoszeniu o naborze wniosków.
13. Niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni po dokonaniu oceny wniosku, wojewoda informuje gminę/powiat o wyniku oceny wniosku. W przypadku oceny negatywnej wojewoda uzasadnia swoją ocenę.
14. Wojewoda, po dokonaniu oceny wniosków złożonych przez gminy/powiaty, sporządza listę rekomendowanych wniosków do dofinansowania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (wzór listy stanowi załącznik nr 3 do Programu) i przekazuje ją do Ministra wraz z informacją wojewody dotyczącą środków finansowych z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 2 do Programu).
W razie braku któregoś z ww. dokumentów Minister zwraca się do Wojewody o jego uzupełnienie. Wojewoda przekazuje do Ministra listę rekomendowanych wniosków do dofinansowania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 3 do Programu) wraz z informacją wojewody dotyczącą środków finansowych z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 2 do Programu) w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej, wskazanej w ogłoszeniu o naborze wniosków w ramach Programu. W przypadkach uzasadnionych

- problemami technicznymi, za uprzednią zgodą Ministra, dopuszcza się możliwość składania powyżej wskazanych dokumentów za pomocą platformy e-PUAP.
15. Minister weryfikuje listy rekomendowanych wniosków przesłane przez wojewodów i przyznaje środki Funduszu do wyczerpania limitu środków przeznaczonych na realizację Programu. Minister może zażądać od wojewody dodatkowych wyjaśnień w zakresie dokonanej przez wojewodę oceny. W przypadku stwierdzenia dokonania przez wojewodę oceny niezgodnie z kryteriami bądź stwierdzenia błędnego sporządzenia listy rekomendowanych wniosków Minister zwraca się do wojewody o skorygowanie oceny i przysłanie aktualnej listy rekomendowanych wniosków wraz z informacją wojewody. Minister może wyłączyć wniosek gminy/powiatu z listy rekomendowanych wniosków ze względów formalnych.
 16. Minister zatwierdza do dofinansowania listy rekomendowanych wniosków przedłożone przez wojewodów. Minister ma prawo zaproponowania innej kwoty wsparcia finansowego niż wnioskowana przez wojewodę. W takim przypadku wojewoda zobowiązany będzie do dokonania podziału środków pomiędzy gminy/powiaty, których wnioski zostały zatwierdzone. Decyzję w zakresie zastosowanych kryteriów podziału środków i wysokości wsparcia dla gmin/powiatów podejmuje wojewoda, z uwzględnieniem m.in. wysokości wykorzystanych środków Funduszu w poprzednich edycjach Programu oraz biorąc pod uwagę i promując fakt zlecania przez jednostki samorządu terytorialnego realizacji Zadania organizacjom i podmiotom, o których mowa w części V ust. 27 pkt 2. W takim przypadku konieczna jest aktualizacja wniosków gmin/powiatów, a wojewoda jest obowiązany do zaktualizowania złożonej dokumentacji, o której mowa w ust. 14, przed zawarciem umowy z Ministrem, adekwatnie do zakresu zmiany.
 17. Minister zamieszcza na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej listę gmin/powiatów, których wnioski zostały zatwierdzone wraz z kwotą przyznanych środków Funduszu.
 18. Stosownie do art. 13 ust. 7 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym wojewoda zamieszcza na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej listę gmin/powiatów, których wnioski zostały zatwierdzone przez Ministra wraz z kwotą przyznanych środków z Funduszu.

19. Wojewoda jest obowiązany do przekazania Ministrowi zaktualizowanej listy rekomendowanych wniosków oraz zaktualizowanej informacji wojewody dotyczącej środków finansowych w przypadku zmiany informacji w nich zawartych, w związku ze zmianami, o których mowa w części VI ust. 10 oraz ust. 15-17. Minister w terminie 14 dni od dnia doręczenia przez wojewodę Ministrowi zmienionych dokumentów, o których mowa w zdaniu pierwszym, może zgłosić sprzeciw co do ich zmiany.
20. Środki z Funduszu będą przekazywane przez Ministra na podstawie umów zawartych między Ministrem a wojewodami (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 12 do Programu), a następnie wojewodowie prześlą te środki gminom/powiatom na podstawie zawartych z nimi umów (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 13 do Programu).
21. Do środków Funduszu przekazanych na realizację Programu stosuje się odpowiednio art. 60-67 i art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z tym że organem właściwym w przedmiocie umarzania, odraczania terminów zapłaty lub rozkładania na raty spłat należności Funduszu, a także wydania decyzji o zwrocie całości lub części należności w związku z wykorzystaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości, jest wojewoda, zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.
22. Podmioty realizujące zadania wynikające z umów zawartych w ramach Programu są obowiązane do posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków Funduszu, prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków i dokonywanych z tych środków wydatków, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym. Rachunkiem tym może być rachunek bankowy gminy/powiatu dedykowany wyłącznie dla środków Funduszu i prowadzony dla rozliczeń jednostki organizacyjnej gminy/powiatu, która bezpośrednio realizuje Program.
23. Wójt, burmistrz, prezydent miasta/starosta może pokryć koszty obsługi Programu w wysokości faktycznie poniesionej, nie większej niż 2% środków przekazanych na realizację Programu.
24. Wójt, burmistrz, prezydent miasta/starosta może przekazać organizacjom lub podmiotom wskazanym w części V ust. 27 pkt 2 i 4 Programu, ze środków przeznaczonych na koszty obsługi Programu, o których mowa w ust. 23, środki

stanowiące nie więcej niż 2% środków Funduszu przekazanych danej organizacji lub danemu podmiotowi na realizację usług opieki wytchnieniowej, w celu pokrycia wszelkich kosztów obsługi księgowej, kadrowych lub administracyjnych, które pojawiają się w związku z realizacją usług w ramach Programu.

25. Wojewoda może pokryć koszty obsługi Programu w wysokości faktycznie poniesionej, nie więcej niż 0,5 % środków Funduszu przekazanych na realizację Programu.

VIII. Terminy i warunki realizacji Programu

1. Program będzie realizowany od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.
2. Środki będą przekazywane zgodnie z zawartą umową w formie zaliczki lub refundacji, w układzie rocznym, w określonych w harmonogramie transzach.
3. Środki z Funduszu na realizację Programu w formie zaliczki lub refundacji mogą być wykorzystywane na sfinansowanie wydatków środkami z Funduszu, w sposób umożliwiający terminową realizację płatności za zrealizowane usługi opieki wytchnieniowej.
4. Wysokość środków własnych gminy/powiatu w ramach realizacji Programu może się zmieniać, o ile nie zmniejszy się wartość tych środków w stosunku do wydatkowanej kwoty dofinansowania ze środków Funduszu.

IX. Przetwarzanie danych osobowych

1. Przetwarzanie danych osobowych w Programie powinno odbywać się zgodnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „RODO” i ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).
2. Każdy z podmiotów realizujących Program, tj. Minister, wojewoda, gmina/powiat, jest odrębnym administratorem danych osobowych.
3. Minister przetwarza dane osobowe:

- 1) służbowe, pracowników urzędów wojewódzkich. Zakres przetwarzanych służbowych danych osobowych to: imię, nazwisko, zajmowane stanowisko, miejsce pracy, numer telefonu, adres e-mail;
 - 2) służbowe, pracowników gmin/powiatów. Zakres przetwarzanych służbowych danych osobowych to: imię, nazwisko, zajmowane stanowisko, miejsce pracy, numer telefonu, adres e-mail;
4. Wojewoda przetwarza dane osobowe:
- 1) służbowe, pracowników gmin/powiatów. Zakres przetwarzanych służbowych danych osobowych to: imię, nazwisko, zajmowane stanowisko, miejsce pracy, numer telefonu, adres e-mail;
 - 2) służbowe, pracowników Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zakres przetwarzanych służbowych danych osobowych to: imię, nazwisko, zajmowane stanowisko, miejsce pracy, numer telefonu, adres e-mail;
 - 3) uczestników Programu oraz osób z niepełnosprawnościami. Zakres przetwarzanych danych osobowych określony jest w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Programu oraz w Karcie realizacji usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu;
 - 4) osób świadczących usług opieki wytchnieniowej. Zakres przetwarzanych danych osobowych określony jest w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Programu oraz w Karcie realizacji usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu;
 - 5) służbowe, pracowników podmiotu, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu. Zakres przetwarzanych służbowych danych osobowych to: imię, nazwisko, zajmowane stanowisko, miejsce pracy, numer telefonu, adres e-mail.
5. Gmina/powiat przetwarza dane osobowe:

- 1) służbowe, pracowników urzędów wojewódzkich. Zakres przetwarzanych służbowych danych osobowych to: imię, nazwisko, zajmowane stanowisko, miejsce pracy, numer telefonu, adres e-mail;
- 2) służbowe, pracowników Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zakres przetwarzanych służbowych danych osobowych to: imię, nazwisko, zajmowane stanowisko, miejsce pracy, numer telefonu, adres e-mail;
- 3) uczestników Programu oraz osób z niepełnosprawnościami. Zakres przetwarzanych danych osobowych określony jest w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Programu oraz w Karcie realizacji usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu;
- 4) osób świadczących usług opieki wytchnieniowej. Zakres przetwarzanych danych osobowych określony jest w Karcie zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 7 do Programu oraz w Karcie realizacji usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, której wzór stanowi załącznik nr 8 do Programu;
6. Podmioty, o których mowa w ust. 2 realizują we własnym zakresie i na własną odpowiedzialność obowiązki administratora w rozumieniu art. 4 pkt 7 RODO.
7. Wzór klauzuli informacyjnej RODO w ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 dotyczący realizacji obowiązku poinformowania osoby o przetwarzaniu ich danych przez Ministra stanowi załącznik nr 11 do Programu.

X. Zadania podmiotów realizujących Program

1. Do zadań Ministra należy, w szczególności:
 - 1) opracowanie Programu;
 - 2) ogłoszenie Programu oraz zamieszczenie ogłoszenia o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra;

- 3) udostępnienie narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) na stronie internetowej <https://bfs.mrips.gov.pl>;
- 4) weryfikowanie złożonych przez wojewodów list rekomendowanych wniosków i ich zatwierdzenie do finansowania w ramach Programu;
- 5) wzywanie wojewody do uzupełnienia braków, w wyznaczonym przez Ministra terminie;
- 6) rozpatrywanie zastrzeżeń złożonych przez gminy/powiaty;
- 7) opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra zatwierdzonej listy rekomendowanych wniosków do finansowania w ramach Programu;
- 8) zawieranie umów z wojewodami w sprawie realizacji zadania w ramach Programu;
- 9) przygotowanie i aktualizacja wzorów:
 - a) wniosku/aktualizacji wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 1 do Programu,
 - b) informacji wojewody dotyczącej środków finansowych z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 2 do Programu,
 - c) listy rekomendowanych wniosków do finansowania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 3 do Programu,
 - d) sprawozdania gmin/powiatów z realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 4 do Programu,
 - e) sprawozdania wojewody z realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 5 do Programu,
 - f) oświadczenia o przyjęciu środków finansowych z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 6 do Programu,

- g) karty zgłoszenia do Programu „Opieka wychnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 7 do Programu;
 - h) karty realizacji usług opieki wychnieniowej w ramach Programu „Opieka wychnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 8 do Programu,
 - i) karty oceny wniosku gminy/powiatu w ramach Programu „Opieka wychnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 9 do Programu,
 - j) Instrukcji obsługi Generatora Funduszu Solidarnościowego, który stanowi załącznik nr 10 do Programu,
 - k) klauzuli informacyjnej RODO w ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wychnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, który stanowi załącznik nr 11 do Programu,
 - l) umowy w sprawie realizacji zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wychnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, zawieranej pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a wojewodą, który stanowi załącznik nr 12 do Programu,
 - m) umowy w sprawie realizacji zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wychnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, zawieranej pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem, który stanowi załącznik nr 13 do Programu,
 - n) upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego, którego wzór stanowi załącznik nr 14 do Programu;
 - 10) monitorowanie i kontrola realizacji zadań wojewodów wynikających z Programu;
 - 11) akceptowanie sprawozdań składanych przez wojewodów;
 - 12) sporządzanie zbiorczego sprawozdania z realizacji Programu na podstawie sprawozdań przekazanych przez wojewodów.
2. Do zadań wojewody należy, w szczególności:
- 1) ogłoszenie o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego wojewody;

- 2) przekazanie informacji o naborze wniosków wszystkim gminom/powiatom z terenu danego województwa wraz ze zobowiązaniem do ich upublicznienia co najmniej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej danej gminy/powiatu oraz ośrodka pomocy społecznej w danej gminie/powiecie albo centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 3) udzielanie informacji o zasadach Programu i warunkach naboru wniosków;
- 4) przeprowadzenie naboru wniosków;
- 5) ocena wniosków gmin/powiatów na środki finansowe z Programu pod względem formalnym, merytorycznym, z uwzględnieniem racjonalnego i celowego planowanego wydatkowania środków publicznych dokonywana na podstawie Karty oceny wniosku gminy/powiatu w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, stanowiącej załącznik nr 9 do Programu;
- 6) wzywanie gminy/powiatu do uzupełnienia braków formalnych i merytorycznych, w wyznaczonym przez wojewodę terminie;
- 7) sporządzenie i przekazanie Ministrowi informacji wojewody dotyczącej środków finansowych z Programu wraz z listą rekomendowanych wniosków, zgodnie z wzorami stanowiącymi odpowiednio załącznik nr 2 i 3 do Programu;
- 8) zamieszczenie na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej listy podmiotów, których wnioski zostały zatwierdzone przez Ministra wraz z kwotą przyznanych środków z Funduszu;
- 9) informowanie gmin/powiatów o obowiązku i terminie złożenia oświadczenia o przyjęciu lub rezygnacji ze środków przyznanych w ramach Programu.
- 10) zawieranie umów z właściwymi gminami/powiatami niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od zawarcia umowy z Ministrem;
- 11) przekazanie gminom/powiatom środków finansowych, w terminach określonych w umowach zawartych z gminami/powiatami;
- 12) analizowanie sprawozdań i innych uzyskanych informacji o realizowanych przez gminy/powiaty zadaniach oraz rozliczanie środków finansowych przyznanych gminom/powiatom na realizację Programu, w tym koszty jego obsługi;

- 13) przekazanie Ministrowi sprawozdania wojewody z realizacji Programu, według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do Programu;
 - 14) koordynacja wykonania zadań przez gminy/powiaty, nadzór nad realizacją zadań przez gminy/powiaty oraz kontrola w gminach/powiatach w zakresie realizacji zadań w ramach Programu;
 - 15) umarzanie, odraczanie terminów płatności lub rozkładanie na raty spłat należności Funduszu oraz odmowa zastosowania ulgi, a także wydanie decyzji o zwrocie w związku z wykorzystaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem albo pobranie ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości.
3. Do zadań gminy/powiatu należy, w szczególności:
- 1) informowanie o ogłoszeniu dotyczącym naboru wniosków w ramach Programu na stronie podmiotowej gminy/powiatu;
 - 2) składanie wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu do właściwego wojewody;
 - 3) uzupełnienie braków formalnych i merytorycznych wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu na wezwanie wojewody, w wyznaczonym przez wojewodę terminie, licząc od dnia następnego po dniu otrzymania wezwania;
 - 4) niezwłocznie po ogłoszeniu wyników naboru wniosków złożenie do wojewody oświadczenia o przyjęciu bądź rezygnacji ze środków finansowych przyznanych w ramach Programu, zgodnie z załącznikiem nr 6 do Programu;
 - 5) koordynowanie realizacji Programu w gminie/powiecie oraz informowanie wojewody o trudnościach w realizacji Programu, mających wpływ na wykorzystanie środków;
 - 6) podjęcie działań mających na celu rozpoczęcie realizacji zadania, niezwłocznie po złożeniu oświadczenia o przyjęciu środków jednak nie później niż w dniu podpisania umowy z wojewodą;
 - 7) realizowanie zadań zgodnie z Programem oraz zgodnie z zawartą z wojewodą umową;
 - 8) rozliczenie z wojewodą otrzymanych środków finansowych przyznanych w ramach Programu oraz poddanie się nadzorowi i kontroli zgodnie z umową;
 - 9) przedstawienie na żądanie wojewody wyjaśnień, informacji i dokumentów dotyczących zadań realizowanych w ramach Programu;

- 10) przekazanie właściwemu wojewodzie, sprawozdania z realizacji Programu według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 Programu;
- 11) w przypadku zlecenia realizacji usług opieki wytchnieniowej przez gminę/powiat organizacjom lub podmiotom, o których mowa w części V ust. 27 pkt 2 i 4, gmina/powiat obowiązana jest do koordynacji wykonania zadań przez te organizacje i podmioty, nadzoru nad realizacją zadań przez te organizacje i podmioty oraz przeprowadzenia kontroli w tych organizacjach i podmiotach w zakresie realizacji zadań w ramach Programu. Ponadto gmina/powiat obowiązana jest do zawarcia umów z ww. organizacjami i podmiotami, zaś organizacje te i podmioty są obowiązane do składania do gminy/powiatu sprawozdania z realizacji zadań, według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Programu, w terminie wskazanym przez gminę/powiat w umowie, pozwalającym na terminowe sporządzenie i przekazanie do wojewody sprawozdania przez gminę/powiat (umowa powinna zawierać wzór sprawozdania). Ponadto gmina/powiat zobowiąże te organizacje i podmioty do stosowania obowiązków informacyjnych określonych w pkt 13–16;
- 12) prowadzenie dokumentacji potwierdzającej realizację Programu, w tym obowiązkowe korzystanie z załączników do Programu;
- 13) informowanie, że zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Funduszu otrzymanych od Ministra. Informacja na ten temat powinna się znaleźć we wszystkich materiałach, publikacjach, informacjach dla mediów, w mediach społecznościowych, ogłoszeniach oraz wystąpieniach publicznych dotyczących realizowanego zadania publicznego. Gmina/powiat jest obowiązana do oznaczania profili prowadzonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w podejmowanych działaniach informacyjnych i promocyjnych w mediach społecznościowych;
- 14) umieszczanie logo Ministra na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych, dotyczących realizowanego zadania publicznego oraz zakupionych środkach trwałych, proporcjonalnie do wielkości innych oznaczeń, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność;

- 15) w ramach informowania, o którym mowa w pkt 13, gmina/powiat jest obowiązana do podejmowania działań informacyjnych dotyczących finansowania zadania ze środków Funduszu przyznanych w ramach Programu, zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953, z późn. zm.). W szczególności, gmina/powiat przy podejmowaniu działań informacyjnych używa wzorów plakatów informacyjnych, określonych w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia. Edytowalne pliki cyfrowe plakatów informacyjnych udostępnione są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów pod adresem <https://www.gov.pl/web/premier/dzialania-informacyjne>;
- 16) rozpowszechnianie w dowolnej formie, w prasie, radiu, telewizji, Internecie oraz innych publikacjach nazwy Programu, przedmiotu i celu, na który przyznano wsparcie finansowe oraz informacji o wysokości przyznanego wsparcia finansowego.

XI. Monitoring Programu

1. Gmina/powiat przekazuje do wojewody sprawozdanie z realizacji Programu, obejmujące rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania. Sprawozdanie sporządzane jest według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Programu.
2. Gmina/powiat przekazuje do wojewody sprawozdanie z realizacji Programu w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej <https://bfs.mrips.gov.pl>. W przypadkach uzasadnionych problemami technicznymi, za uprzednią zgodą Ministra, dopuszcza się możliwość złożenia sprawozdania za pomocą platformy e-PUAP.
3. Wojewoda przekazuje do Ministra sprawozdanie z realizacji Programu, obejmujące rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 40 dni od dnia zakończenia realizacji zadania. Sprawozdanie sporządzane jest według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do Programu.

4. Wojewoda przekazuje do Ministra sprawozdanie z realizacji Programu w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej <https://bfs.mriips.gov.pl>. W przypadkach uzasadnionych problemami technicznymi, za uprzednią zgodą Ministra, dopuszcza się możliwość złożenia sprawozdania za pomocą platformy e-PUAP.
5. Wojewoda jest obowiązany do przedstawienia na wezwanie Ministra w wyznaczonym terminie dodatkowych informacji, wyjaśnień oraz dowodów do sprawozdania, o którym mowa w ust. 4.
6. Minister akceptuje sprawozdania wojewodów z realizacji zadań.
7. Z realizacji Programu sporządzane jest sprawozdanie zbiorcze.

Załączniki do Programu:

- 1) Wzór wniosku/aktualizacji wniosku gminy/powiatu na środki finansowe z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 1 do Programu);
- 2) Wzór informacji wojewody dotyczącej środków finansowych z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 2 do Programu);
- 3) Wzór listy rekomendowanych wniosków do finansowania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 3 do Programu);
- 4) Wzór sprawozdania gmin/powiatów z realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 4 do Programu);
- 5) Wzór sprawozdania wojewody z realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 5 do Programu);
- 6) Wzór oświadczenia o przyjęciu środków finansowych z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 6 do Programu);
- 7) Wzór karty zgłoszenia do Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 7 do Programu);
- 8) Wzór karty realizacji usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 8 do Programu);
- 9) Wzór karty oceny wniosku gminy/powiatu na środki finansowe w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (załącznik nr 9 do Programu);
- 10) Instrukcja obsługi Generatora Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 10 do Programu);
- 11) Wzór klauzuli informacyjnej RODO w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (załącznik nr 11 do Programu);

- 12) Wzór umowy w sprawie realizacji zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, zawieranej pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a wojewodą (załącznik nr 12 do Programu);
- 13) Wzór umowy w sprawie realizacji zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025, zawieranej pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem (załącznik nr 13 do Programu);
- 14) Wzór upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 14 do Programu).